
Autonomia galicyjska

Autonomia galicyjska

Porażka Austrii w wojnie z Prusami w 1866 roku pokazała słabość monarchii habsburskiej, czego efektem stały się reformy wewnętrzne. Państwo dotąd jednolite przekształciło się w 1867 roku w dualistyczną monarchię austro-węgierską. Dzięki tym wydarzeniom także Galicja otrzymała daleko idącą autonomię (przyjęto nazwę Królestwo Galicji i Lodomerii ze stolicą we Lwowie).

Galicja jako część tzw. Przedlitawii (Przedlitawię w odróżnieniu od tzw. Zalitawii węgierskiej) miała własny samorząd. Lwowski Sejm Krajowy sprawował kontrolę nad lokalną kulturą, budownictwem, działalnością charytatywną. Od 1873 roku wprowadzono system kurialny, dzięki któremu przewagę we władzach lokalnych uzyskiwali arystokraci. Jednak Galicja posiadała także silną reprezentację w Radzie Państwa, czyli organie władzy ustawodawczej dla całej monarchii. Władzę wykonawczą w Galicji sprawował Wydział Krajowy. Najważniejszym urzędnikiem państwowym był namiestnik. Był on przedstawicielem władzy centralnej i w praktyce miał największą władzę.

W Galicji istniało wiele instytucji wspierających polską kulturę. Były to w głównej mierze uniwersytety we Lwowie i Krakowie, Politechnika Lwowska, Towarzystwo Pedagogiczne, czy krakowska Akademia Umiejętności. Autonomia galicyjska umożliwiła także rozwój spółdzielczości, czego przykładem mogą być Kasy Stefczyka, które chroniły wieś przed lichwiarzami.

Politycy galicyjscy odgrywali niebagatelną rolę w polityce całej monarchii austro-węgierskiej. Przykładem może być hrabia Agenor Gołuchowski, będący jednym z twórców koncepcji federacyjnej monarchii habsburskiej. Ważną rolę odgrywał także Franciszek Smolka będący przez pewien czas prezesem austriackiego parlamentu, oraz Kazimierz Badani będący przez ponad dwa lata premierem Austrii.